

Recept na povzbuzující prostředek pro duchovní život

Před časem mě upoutal v jednom zahraničním křesťanském časopise provokativní titulek nad krátkým článkem: *Osvědčený povzbuzující prostředek pro duchovní život*. Váhal jsem, jestli má vůbec smysl věnovat článku pozornost. Titulek mi připadal příliš povrchní a laciný. Nakonec jsem však neodolal a začal číst.

Pisatel doporučoval „lék“, který on sám s celou řadou svých přátel již delší dobu každodenně užívá a který podle jejich zkušeností přináší zjevné účinky. Popis onoho zázračného prostředku a návod k jeho užívání zněl asi takto: „Vezměte si knihu Přísloví, která má 31 kapitol. Začněte ji číst od prvního dne v měsíci a každý den přečtěte jednu kapitolu, tak abyste knihu přečetli za celý měsíc. V následujícím měsíci začněte znovu od první kapitoly a tak to opakujte celý rok. I když knihu Přísloví přečtete za rok dvanáctkrát, budete překvapeni, že vám nabízí stále nové myšlenky a podněty pro váš každodenní život.“

Autor se v článku svěřil s tím, že nikdy v minulosti netušil, jaké bohatství kniha Přísloví obsahuje. Její denní četba nabízí poutavým způsobem rady a varování pro řešení reálných životních situací.

Článek jsem nejenom se zájmem přečetl, ale inspiroval mě k tomu, abych se zamyslel nad (jistě nejenom mým) dosavadním přístupem k Přísloví. Protože tato biblická kniha neobsahuje žádné historické zprávy ani proroctví, tak jí nevěnujeme takovou pozornost jako druhým knihám v Písmu. Neprávem a ke své škodě ji tak odsunujeme na okraj Bible.

Kniha Přísloví byla oprávněně zařazena do kánonu biblických knih, poněvadž je opravdu účinným povzbuzujícím prostředkem pro posílení duchovního růstu. Vždyť každé její „přísloví“ obsahuje nezbytnou denní dávku složky, kterou pro život denně potřebujeme: je to moudrost.

Moudrost, o jaké hovoří kniha Přísloví, není vlastnictvím jenom určité vybrané skupiny lidí – filozofů, profesorů, nebo jak bychom právem očekávali – i politických a veřejných činitelů. V původním starozákonním jazyce má toto slovo kořeny příbuzné s vlastnostmi jako je zkušenost, odbornost nebo dovednost. Je rozdíl mezi věděním (tj. znalostí faktů) a moudrostí (správným uplatňováním faktů v životě). Vždyť se často setkáváme s lidmi, kteří mají velké vzdělání, ale nejsou moudří, a na druhé straně známe lidi, kteří jsou moudří, ačkoli se jim z různých důvodů nedostalo vzdělání.

Bez nadsázky můžeme říct, že kniha Přísloví je učebnicí životní moudrosti. Jako je nutné, aby byl člověk odborně vyučen v určitém oboru, tak je nezbytné, aby byl vzdělán pro efektivní život v rodině, aby se naučil ovládat v jednání i slovech, aby odolával pokušení a uměl rozlišovat mezi dobrem a zlem. Uvažme jen, do kolika situací jsme každý týden postaveni, kdy se musíme rozhodovat, co uděláme, jak odpovíme, kterou cestu zvolíme. A právě pro takové chvíle potřebujeme moudrost.

Kniha Přísloví nám ve svých rčeních nabízí bezpočet rad i naučení a často nám je předkládá ve spojení s obrazy z běžného života. Jejich pisatelem byl král Šalomoun, kterému Bůh při nástupu na vladařský trůn nabídl: „Žádej, co ti mám dát.“ (1 S 3,5) A Šalomoun si přál dostat „srdce vnímavé... aby dovedl rozlišovat mezi dobrem a zlem“. (3,9) Bůh jeho přání splnil: „Dávám ti moudré a rozumné srdce, takže nikdo tobě podobný nebyl před tebou a ani

po tobě nepovstane nikdo tobě podobný.“ (3,12) Tak nám Šalomoun zanechal dědictví, ze kterého mohou lidé již po celá tisíciletí těžit.

Kdysi jsem slyšel, jak někdo učinil zajímavé srovnání, když řekl, že novozákonní Jakubova epištola je „sestřenicí“ knihy Přísloví, protože obě knihy jsou si v něčem podobné. Jakub navazuje na Šalomounovu zkušenost, když píše: „Má-li kdo z vás nedostatek moudrosti, ať prosí Boha, který dává všem bez výhrad a bez výčitek, a bude mu dána.“ (1,5) Je pravda, že někdy nám chybí moudrost proto, že o ni neprosíme. To potvrzuje i Jakub: „Chcete mít, ale nemáte... protože neprosíte.“ (4,2) Ovšem v mnoha situacích doplácíme na nedostatek moudrosti proto, že nevěnujeme pozornost radám, které máme k dispozici v knize Přísloví.

Rozhodl jsem se, že vyzkousím *“osvědčený povzbuzující prostředek pro duchovní život“* a že k denní četbě Bible přidám doporučenou denní dávku, kterou nabízí Přísloví. Nechcete se i vy připojit a podniknout tuto léčebnou kúru? Nikdy není pozdě!

Jiří Drejnar